

В. А. Скибчик, Я. В. Скибчик

КЛІНІЧНА ЕЛЕКТРОКАРДІОГРАФІЯ

Львів
Видавець Марченко Т. В.
2021

УДК 616.1-9
С42

Автори:

В. А. Скибчик – д-р мед. наук, професор кафедри сімейної медицини ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, лікар вищої категорії з кардіології та терапії;

Я. В. Скибчик – лікар-кардіолог ДУ «Інститут серця МОЗ України», асистент кафедри кардіохірургії, рентгенендоваскулярних та екстракорпоральних технологій Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.

Рецензенти:

В. К. Тащук – заслужений лікар України, д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної медицини Буковинського державного медичного університету;

Ю. С. Рудик – д-р мед. наук, професор, завідувач відділу клінічної фармакології і фармакогенетики неінфекційних захворювань ДУ «Національний інститут терапії імені Л. Т. Малої НАМН України».

Скибчик В. А.

С42 **Клінічна електрокардіографія** / В. А. Скибчик, Я. В. Скибчик. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2021. – 568 с.

ISBN 978-617-7937-05-9

До уваги тих, хто освоїв попередній посібник «Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології» та хоче безперервно удосконалювати свої професійні знання та навички, автори пропонують ще одну книгу – «Клінічна електрокардіографія для професіоналів». Посібник базується на світовому та власному досвіді авторів, розкриває нюанси та секрети електрокардіографічної діагностики різних кардіологічних захворювань та синдромів. Автори мають надію, що систематизовані та наведені в ньому клінічні практичні знання з кардіології та електрокардіографії дозволять лікарям підвищити свій професійний рівень і суттєво збільшать вірогідність прийняття правильних кваліфікованих рішень у складних діагностичних ситуаціях. У кожному розділі автори акцентують увагу на сутності патології, її електрокардіографічних ознаках із відповідним ілюструванням електрокардіограмами (понад 400 ЕКГ), прогностичному значенні й тактиці лікування. Розглянуто численні складні варіанти ЕКГ у нормі й патології, описано клінічні випадки з електрокардіограмами. Оскільки наведені ЕКГ-синдроми та феномени в повсякденній лікарській практиці трапляються рідко, їх розуміння та вивчення вимагатиме певних концентрованих зусиль.

Видання призначене для лікарів-кардіологів та лікарів з функціональної діагностики, але може бути корисним для терапевтів, сімейних лікарів, фахівців суміжних спеціальностей, лікарів-інтернів, студентів старших курсів медичних університетів.

УДК 616.1-9

ЗМІСТ

Розділ 1

КЛІНІКО-ЕЛЕКТРОКАРДІОГРАФІЧНІ СИНДРОМИ, ЩО ВИЯВЛЯЮТЬСЯ ПРИ ІНФАРКТІ МІОКАРДА	7
1.1. Синдром Велленса (Wellens' Syndrome)	7
1.2. Зубці Т де Вінтер (de Winter)	18
1.3. Синдром Такотсубо (Takotsubo)	27
1.4. Спонтанна дисекція коронарної артерії	40
1.5. Феномен невідновленого кровотоку (No-reflow)	52
1.6. Інфаркт міокарда з необструктивним ураженням коронарних артерій (MINOCA)	63

Розділ 2

ЕЛЕКТРОКАРДІОГРАФІЧНА ДІАГНОСТИКА ІНФАРКТ-ЗАЛЕЖНОЇ АРТЕРІЇ	76
2.1. Нижній інфаркт міокарда з елевацією сегмента ST	76
2.2. Передній інфаркт міокарда з елевацією сегмента ST	90
2.3. Боковий інфаркт міокарда з елевацією сегмента ST	102
2.4. Задній інфаркт міокарда з елевацією сегмента ST	106
2.5. Ураження стовбура лівої коронарної артерії та/або багатосудинне ураження коронарних артерій	114
2.6. Інфаркт міокарда правого шлуночка	123

Розділ 3

СТАНИ, ЯКІ УТРУДНЮЮТЬ ДІАГНОСТИКУ ГОСТРОГО ІНФАРКТУ МІОКАРДА	130
3.1. Хронічна постінфарктна аневризма	130
3.2. Електрокардіографічна діагностика інфаркту міокарда на фоні блокади лівої ніжки пучка Гіса	144
3.3. Електрокардіографічна діагностика інфаркту міокарда на фоні електрокардіостимуляції	157

3.4. Міокардіальні містки (тунельні коронарні артерії)	167
3.5. Синдром малого приросту зубця R у грудних відведеннях	178
3.6. Перикардит	185

Розділ 4

КАРДІОМІОПАТІЇ	201
4.1. Дилатаційна кардіоміопатія	201
4.2. Перипартальна кардіоміопатія	210
4.3. Гіпертрофічна кардіоміопатія	216
4.4. Аритмогенна дисплазія правого шлуночка.....	228
4.5. Амілоїдоз серця як прояв рестриктивної кардіоміопатії	239
4.6. Кардіоміопатія Ямагучі (Syndrome Yamaguchi)	252
4.7. Некомпактний міокард лівого шлуночка	258

Розділ 5

РІЗНІ ВАРІАНТИ ШЛУНОЧКОВОЇ ТАХІКАРДІЇ	268
5.1. Шлуночкова тахікардія: загальні критерії	268
5.2. Електрокардіографічні критерії діагностики шлуночкової тахікардії	275
5.3. Шлуночкова тахікардія чи суправентрикулярна тахікардія з широкими комплексами	288
5.4. Веретеноподібна шлуночкова тахікардія типу «Пірует» (Torsades de pointes)	303
5.5. Двоспрямована шлуночкова тахікардія. Катехоламінергічна поліморфна шлуночкова тахікардія.....	308
5.6. Фасцикулярна шлуночкова тахікардія.....	312
5.7. Шлуночкова тахікардія з вихідного тракту правого шлуночка.....	316

Розділ 6

КЛІНІКО-ЕЛЕКТРОКАРДИОГРАФІЧНІ СИНДРОМИ З ПІДВИЩЕНИМ РИЗИКОМ ТАХІАРИТМІЙ ТА РАПТОВОЇ СЕРЦЕВОЇ СМЕРТІ	319
6.1. Синдром подовженого інтервалу QT	319
6.2. Синдром укороченого інтервалу QT	337
6.3. Синдром Бругада.....	348

6.4. Синдром Вольфа – Паркінсона – Уайта	360
6.5. Електрокардіографічна діагностика локалізації додаткових шляхів проведення при синдромі Вольфа – Паркінсона – Уайта.....	371

Розділ 7

ЕЛЕКТРОКАРДІОГРАФІЧНІ ЗМІНИ НА МЕЖІ ФІЗІОЛОГІЇ ТА ПАТОЛОГІЇ	379
7.1. Варіанти нормальної шлуночкової та передсердної реполяризації.....	379
7.2. Синдром ранньої реполяризації шлуночків	388
7.3. Феномен ранньої реполяризації шлуночків	400
7.4. Стійкі ювенільні зубці Т	407
7.5. Особливості електрокардіограми у спортсменів – нормальні та проміжні результати	411
7.6. Особливості електрокардіограми у спортсменів: аномальні (патологічні) результати	421
7.7. Блокада серединної гілки лівої ніжки пучка Гіса	434
7.8. Зубець U	437

Розділ 8

ЕЛЕКТРОЛІТНІ ПОРУШЕННЯ	442
8.1. Гіперкаліємія.....	442
8.2. Гіперкальціємія	453
8.3. Гіпокаліємія.....	458
8.4. Гіпокальціємія	466

Розділ 9

ЕЛЕКТРОКАРДІОГРАФІЧНІ ЗМІНИ ПРИ РІЗНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ ТА СТАНАХ	471
9.1. Особливості ЕКГ при хронічному обструктивному захворюванні легень, гострій тромбоемболії легень і легеневій гіпертензії.....	471
9.2. Декстрокардія (Situs Inversus)	486
9.3. Електрокардіостимуляція	494

Розділ 10

СИНДРОМИ ТА ФЕНОМЕНИ В КАРДІОЛОГІЇ	510
10.1. Феномен Ашмана	510
10.2. Аберантна шлуночкова провідність. Аберантні суправентрикулярні екстрасистоли	516
10.3. Феномен прихованого атріовентрикулярного проведення	528
10.4. Феномен дисоціації атріовентрикулярного вузла	530
10.5. Феномен стовбурової екстрасистолії.....	532
10.6. Феномен раннього екстрасистолічного скорочення (феномен R на T; P на T)	534
10.7. Посттахікардитний синдром (синдром Коссіо)	537
10.8. Синдром VT1 > VT6	540
10.9. Синдром Шатерье (Phenomenon Chatterjee). Феномен «серцевої пам'яті»	542
10.10. Атріовентрикулярна дисоціація	547
10.11. Ідіовентрикулярний ритм	558
Література	564

Навчальне видання

Скибчик Василь Антонович
Скибчик Ярослав Васильович

Клінічна електрокардіографія

Посібник

Підп. до друку 29.05.2021 р.
Формат 70×100/16. Папір офсетний. Гарнітура Neuristica.
Ум. друк. арк. 46,48. Тираж 1000 прим.

Видавець Марченко Т. В.
м. Львів-53, 79053, Україна, тел. +38 (050) 370-19-57
e-mail: picha1938@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року,
видане Державним комітетом телебачення і радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавця Марченко Т. В.